



Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie

Jaworzno, 2026-01-28
NS-HK.0441.6.2026

Prezydent Miasta Jaworzna
ul. Grunwaldzka 33
43-600 Jaworzno

OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI NA TERENIE MIASTA JAWORZNA ZA ROK 2025

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz. 757), § 22 ust.1 i § 23 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), w oparciu o sprawozdania z badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonywanych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oraz sprawozdania z badań próbek wody pobranych w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, prowadzonej przez lokalnych producentów i dystrybutorów wody,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie stwierdza, że

w zakresie badanych parametrów, woda przeznaczona do spożycia na terenie miasta Jaworzna w 2025 roku spełniała wymagania określone w załącznikach nr 1, 4A, 4B i 5A oraz spełniała parametry określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

UZASADNIENIE

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi był sprawowany w 2025 r. przez PPIS w Jaworznie, podobnie jak w latach wcześniejszych, na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r.

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz. 757). Podstawą nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi była ocena zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294).

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2025 r. każdorazowo oparta była na wynikach badań laboratoryjnych i uwzględniała oszacowanie ryzyka bezpieczeństwa zdrowotnego.

Konsumenci z terenu miasta Jaworzna w 2025 roku byli zaopatrywani w wodę do spożycia przez jej lokalnego producenta i dystrybutora tj. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Św. Wojciecha 34. W ubiegłym roku produkcja wody do spożycia w przeważającej mierze została pokryta przy pomocy ujęć własnych, w ilości 4 673 687 m³/rok (tj. ok. 99 % rocznego zaopatrzenia w wodę). Dodatkowo część wody Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. zakupiły ze źródeł zewnętrznych - w ilości 62 160,0 m³/rok, co stanowi ok. 1 % rocznego zaopatrzenia w wodę. Liczba mieszkańców Jaworzna zaopatrywanych w wodę w 2025 r. wyniosła ok. 85 tys. osób. Natomiast długość sieci wodociągowej z uwzględnieniem przyłączy wodociągowych na obszarze miasta wynosi ok. 829 km.

Woda przeznaczona do spożycia pochodzi z pięciu ujęć wody, tj. czterech podziemnych: „Galmany”, „Dobra”, „Jarosław Dąbrowski”, „Bielany” (działające wyłącznie okresowo) oraz jednego ujęcia



**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**



Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie
ul. Pocztowa 7 | 43-600 Jaworzno
+48 324441600
psse.jaworzno@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-75210-47496-HTERF-19

powierzchniowego – „Piaskownia”. W związku z dystrybucją wody obszar miasta podzielono na cztery systemy zaopatrzenia w wodę.

Pierwszy system zaopatrzenia w wodę dotyczy przede wszystkim wody produkowanej ujęciami własnymi i dzieli się na 6 stref zaopatrzenia w wodę, tj.:

- 1) Strefa o nazwie SUW Dobra. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 699,66 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 6 360 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Dobra. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę- utlenianie powietrzem wzbogaconym ozonem, dezynfekcja lampami UV, filtracja na filtrach węglowych, system odwróconej osmozy, chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- 2) Strefa o nazwie SUW Galmany. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 770,93 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 4 265 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Galmany. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę- chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu, dodatkowo w każdej ze studni zamontowano lampy UV.
- 3) Strefa o nazwie SUW J. Dąbrowski. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 763,88 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 8 833 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Jarosław Dąbrowski. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę - odwrócona osmoza, aeracja, utlenianie wstępne ozonem resztkowym, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja lampami UV oraz dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- 4) Strefa o nazwie SUW Bielany. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 89,52 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 2 352 mieszkańców, pochodzi z ujęcia podziemnego Bielany. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę -chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- 5) Strefa o nazwie SUW Piaskownia. Produkcja wody w strefie wynosi ok. 1 349,49 m³/dobę. Woda dostarczana jest do 6 317 mieszkańców, pochodzi z ujęcia powierzchniowego Piaskownia. Stosowane środki i metody uzdatniania na stacji uzdatniania wody zaopatrującej strefę - cedzenie na kracie sitowej, sedymentacja w piaskowniku, aeracja i desorpcja w wieży desorpcji, koagulacja koagulantem glinowym PAX, sedymentacja zawiesin w separatorze lamelowym, utlenianie wstępne ozonem resztkowym wytwarzanym z tlenu gazowego, filtracja na filtrach piaskowych otwartych oraz filtrach ciśnieniowych z węglem aktywnym, dezynfekcja lampami UV, dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu wytwarzanym na miejscu z soli kuchennej.
- 6) Strefa o nazwie Zbiorniki Warpie, gdzie następuje mieszanie wody pochodzącej z ujęcia podziemnego Galmany i ujęcia powierzchniowego Piaskownia w stosunku 50% do 50%. Woda mieszana ze Zbiorników Warpie trafia do ok. 42 923 mieszkańców. Produkcja wody dla strefy utrzymuje się na poziomie – 9 213,33 m³/dobę. W przypadku awarii sieci wodociągowej w strefie dochodzi do mieszania się wody pochodzącej z Układu Zbiorników Warpie oraz wody od zewnętrznego dostawcy tj. GPW S.A. w Katowicach.

W 2025 r. podobnie jak we wcześniejszych latach Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. nie były w stanie pokryć w 100% zapotrzebowania mieszkańców na wodę przeznaczoną do spożycia. W związku z czym część wody przeznaczonej do spożycia dla ludności miasta Jaworzna pochodzi spoza terenu. Dlatego też w obszarach miasta zaopatrywanych w wodę od innych producentów ustalono trzy systemy zaopatrzenia w wodę, tj.:

- 1) System o numerze II– gdzie woda zakupowana jest od GPW S.A. w Katowicach, w ilości około 68,39 m³/dobę i dostarczana jest do 14 435 mieszkańców.
- 2) System o numerze III – gdzie woda zakupowana jest od MPWiK Sp. z o.o. w Mysłowicach, w ilości około 49,72 m³/dobę i dostarczana jest do 144 mieszkańców.
- 3) System o numerze IV –gdzie woda zakupowana jest od Wodociągów Chrzanowskich Sp. z o.o., w ilości około 52,18 m³/dobę i dostarczana jest do 66 mieszkańców.

Na obszarze nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie funkcjonuje również stacja uzdatniania wody Zakładu Górniczego Sobieski Południowego Koncernu Węglowego S.A. zlokalizowana przy ul. Sulińskiego 2 w Jaworznie. Stacja ta uzdatnia wodę przeznaczoną do spożycia wyłącznie na potrzeby zakładu z zastosowaniem aeracji, filtracji oraz systemu odwróconej osmozy. Do dezynfekcji końcowej stosuje się podchloryn sodu.

W ciągu 2025 r. oszacowano wielkość produkcji wody na poziomie 60 595 m³.

Ponadto na obszarze Jaworzna funkcjonuje indywidualne ujęcie wody w obiekcie użyteczności publicznej OEEG GEOSFERA przy ul. Św. Wojciecha 100. Niniejsze ujęcie nie posiada systemu uzdatniania, a woda doprowadzana jest do sanitariatów oraz pomieszczeń socjalnych. Produkcja wody utrzymuje się na poziomie ok. 80 m³ rocznie.

Działania wykonywane w ramach bieżącego nadzoru

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach bieżącego nadzoru prowadzono według harmonogramu opracowanego na 2025 r. W związku z powyższym na terenie miasta Jaworzna do badań laboratoryjnych pobierano próbki wody w 35 stałych punktach monitoringowych. Łącznie pobrano 70 próbek wody przeznaczonej do spożycia. Podczas pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonano pomiary temperatury i oznaczono wolny chlor.

W ramach bieżącego nadzoru wykonano badania 64 próbek wody pod względem fizykochemicznym oraz 59 próbek wody pod względem mikrobiologicznym.

Z powodu przekroczeń analizowanych parametrów kwestionowano 11 próbek wody. (Tabela1).

Tabela 1. Ilość próbek wody pobranych w ramach kontroli PIS i zakwestionowanych ze względu na przekroczone parametry w 2025 r.

Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba kwestionowanych próbek ze względu na parametry	
fizykochemicznych	mikrobiologicznych	fizykochemiczne	mikrobiologiczne
ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
64	59	7	4

W analizowanym okresie zakwestionowano trzy próbki wody w zakresie wartości dopuszczalnej mętności i żelaza, trzy próbki w zakresie wyłącznie żelaza oraz jedną w zakresie wyłącznie mętności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie wydał informacje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi w ww. przypadkach.

W zakresie parametrów mikrobiologicznych stwierdzono dwa przekroczenia dotyczące liczby bakterii grupy coli, jednakże badania kontrolne wykonane niezwłocznie nie potwierdziły przekroczenia tegoż parametru. Stwierdzono również przekroczenie bakterii grupy coli i enterokoków w dwóch próbkach pobranych w tym samym punkcie. Woda pochodziła z ujęcia indywidualnego i nie była poddawana dezynfekcji chemicznej.

Każdorazowo w przypadku stwierdzenia przekroczenia badanych parametrów fizykochemicznych lub mikrobiologicznych podmiot odpowiedzialny za zapewnienie wymaganej jakości wody przeznaczonej do spożycia był zobowiązany przez PPIS w Jaworznie do ustalenia przyczyny powstania zanieczyszczenia, podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych

w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także poinformowania PPIS w Jaworznie o podjętych i przeprowadzonych działaniach naprawczych. Po uzyskaniu informacji o przeprowadzonych działaniach naprawczych

wykonywane były ponowne badania w ramach nadzoru sanitarnego lub kontroli wewnętrznej celem potwierdzenia skuteczności tych działań i doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymogów prawnych.

Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów w związku z przekroczonymi parametrami w wodzie do spożycia

Wskaźniki mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi analizowane w związku z występującymi przekroczeniami:

- 1) Bakterie grupy coli - mogą występować w odchodach, wodach bogatych w substancje odżywcze, glebie, rozkładających się resztkach roślinnych, a także w wodzie pitnej o relatywnie wysokiej zawartości substancji pożywkowych. Gatunki wykrywane w kale rzadko lub nie wykrywane wcale, posiadają zdolność do rozmnażania w wodzie do picia o stosunkowo wysokiej jakości. Uzdajniona woda dostarczana konsumentom nie powinna zawierać bakterii grupy coli. Wykazanie ich obecności wskazuje na nieodpowiednie uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną ilość substancji odżywczych.
- 2) Enterokoki - źródło większości gatunków „paciorkowców kałowych” stanowią odchody ludzkie i zwierzęce, gdyż bakterie te stanowią składnik flory jelitowej. Pewne gatunki i podgatunki tych bakterii występują również w materiale pochodzenia roślinnego. Paciorkowce kałowe w wodach zanieczyszczonych rozmnażają się stosunkowo rzadko. Ze względu na wysoką odporność na wysychanie, wykazują większą wytrzymałość od E. coli i bakterii grupy coli.

Wskaźniki fizykochemiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi analizowane w związku z występującymi przekroczeniami:

- 1) Mętność - spowodowana jest obecnością drobnych cząstek stałych w postaci różnych, nierozpuszczonych związków organicznych i nieorganicznych, które dostają się do wody w skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia się w wodzie osadów z sieci wodociągowej. Mętność mogą powodować: glina, iły, wytrącające się związki żelaza, manganu i aluminium, rozdrobnione substancje organiczne, kwasy humusowe, plankton, wyższe mikroorganizmy. Woda o wysokiej mętności może chronić mikroorganizmy przed działaniem dezynfekcyjnym i pobudzać wzrost liczby bakterii.
- 2) Żelazo - znajduje się w naturalnych wodach słodkich w stężeniach od 0,5 do 50 mg/l. Może być również obecne w wodzie do picia w wyniku wykorzystywania koagulantów żelazowych lub z powodu korozji stalowych i żeliwnych rur wodociągowych. Wartość około 2 mg/l nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Żelazo zwykle wpływa na smak i wygląd wody do picia przy zawartości niższej od 2 mg/l. Żelazo sprzyja wzrostowi bakterii żelazowych, które czerpią energię z utleniania jonu żelazawego do żelazowego i tworzą maziste osady pokrywające przewody wodociągowe. W stężeniach przekraczających 0,3 mg/l, żelazo powoduje plamienie prania i urządzeń sanitarnych. W stężeniach poniżej 0,3 mg/l zazwyczaj nie stwierdza się wyczuwalnego specyficznego smaku wody, chociaż stężenia takie mogą powodować powstanie zabarwienia i mętności wody.

Kontrola wewnętrzna przedsiębiorstw wodociągowych oraz innych podmiotów zaopatrujących w wodę do spożycia

Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. poddały analizie 1045 próbki wody (w tym 80 próbek wynikających z zatwierdzonego harmonogramu) w ramach kontroli wewnętrznej obejmującej zakresem monitoring parametrów grupy A i grupy B. W większości analizowanych przypadków woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Odnotowane przez Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. przekroczenia dotyczące pogorszenia jakości wody wyłącznie w zakresie fizykochemii stanowią ok. 0,9 % ogólnego poboru prób.

Nie odnotowano przekroczeń w zakresie mikrobiologii. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. realizowały zatwierdzony przez PPIS w Jaworznie harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej zaplanowany przez przedsiębiorstwo na rok 2025.

W 2025 r. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. odnotowały ogółem 158 awarii wodociągowych oraz przyjęły 125 zgłoszeń o złej jakości wody. Awarie w dużej mierze związane były z uszkodzeniami sieci wodociągowej powstałymi podczas prowadzenia prac remontowo-budowlanych sieci wod.-kan. Obszar gdzie najczęściej dochodziło do ww. awarii obejmował największą strefę zaopatrzenia w wodę tj. Zbiorniki Warpie (72 awarie) oraz strefę zaopatrzenia SUW Dobra (29 awarii). Podczas usuwania awarii mieszkańcy miasta zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia, dostarczaną beczkowozami lub w postaci jednostkowych aseptycznych opakowań. Z kolei zgłoszenia o pogarszaniu się jakości wody w większości przypadków dotyczyły nieprawidłowych wskaźników fizykochemicznych. Najczęściej odnotowane zgłoszenia pochodziły również ze strefy o największym zasięgu tj. Zbiorniki Warpie (67 zgłoszeń) oraz ze strefy zaopatrzenia SUW Piaskownia (26 zgłoszeń).

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Południowy Koncern Węglowy S.A Zakład Górniczy Sobieski, na podstawie zatwierdzonego przez PPIS harmonogramu pobierania próbek wody na rok 2025, przekazano do oceny 8 sprawozdań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przedstawione sprawozdania potwierdziły jej właściwą jakość.

W związku z funkcjonowaniem indywidualnego ujęcia wody w obiekcie OEEG GEOSFERA Urząd Miejski Jaworzno przedstawił 2 sprawozdania z badań wody w zakresie parametrów grupy A oraz jedno w zakresie parametrów grupy B zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem.

Wodociągi Chrzanowskie Sp. z o.o. przekazały 11 sprawozdań monitoringu parametrów grupy A i B, dotyczących zakupywanej wody badanej w punkcie granicznym. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Mysłowicach przekazało 2 sprawozdania monitoringu parametrów grupy A dotyczące zakupywanej wody badanej w punkcie granicznym. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe S.A. przedstawiło do PPIS w Jaworznie 13 sprawozdań w zakresie parametrów grupy A i B, które potwierdziły jakość sprzedawanej wody.

Podsumowanie

W związku z powyższym, po przeanalizowaniu wyników badań wody zawartych w sprawozdaniach od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie stwierdza, że w roku 2025 r. mieszkańcy Jaworzna korzystali z wody do spożycia o jakości odpowiadającej stawianym jej wymaganiom. Działania realizowane zarówno przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie, jak i podejmowane przez lokalnych producentów i dystrybutorów wody, przekładają się na konkretne rezultaty w postaci ciągłego, skutecznego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

mgr inż. Bożena Wójcik
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie
/dokument podpisany elektronicznie/
2026-01-28

Otrzymują:

1. Adresat
2. NS-HK a/a